

תת"ע 8166/01/20 - מדינת ישראל נגד חסן אלשעאר חסן אלשעאר

בית המשפט לתעבורה מחוז מרכז פתח תקווה

תת"ע 8166-01-20 מדינת ישראל נ' חסן אלשעאר (עציר)

בפני	כבוד השופטת מגי כהן
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	חסן אלשעאר חסן אלשעאר (עציר)

החלטה

לפניי בקשת שירות המבחן מיום 3.5.23 להפקעת צו המבחן, לבטל את צו המבחן והשל"צ ולהטיל על הנאשם ענישה חלופית.

רקע והליכים קודמים

1. בתמצית הדברים, הנאשם הורשע בעבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע ביום 15.9.13.
2. ביום 19.7.22 לאחר שנשמעו טיעונים לעונש, גזרתי את דינו של הנאשם, והטלתי עליו העונשים הבאים: הארכת מאסר מותנה בן 7 חודשים למשך שנתים; קנס בסך 1,500 ₪; 3 חודשי פסילה על תנאי למשך שלוש שנים; 10 חודשי פסילה בפועל; צו לביצוע 180 של"צ; צו פיקוח למשך שנה וחצי. במסגרת גזר הדין הבהיר בית המשפט לנאשם את סמכותו להפקיע את צו המבחן וצו השל"צ ולהטיל עליו עונש נוסף במקומם, ככל שלא יעמוד בתנאי הצווים במלואם.
3. ביום 3.5.23 הגיש שירות המבחן בקשה לדיון מחדש שכן במהלך תקופת צו מבחן ושל"צ הנאשם הורשע בעבירת איומים, היזק לרכוש ואלמ"ב ונדון בין היתר ל-6 חודשי מאסר בפועל. לאור מאסרו של הנאשם עתר שירות המבחן להפקיע את הצוים ולגזר את דינו של הנאשם מחדש.
4. בדיון שהתקיים במעמד הצדדים ביום 8.6.23 טען ב"כ הנאשם כי על מנת להפקיע את צו המבחן וצו השל"צ המאשימה צריכה להוכיח כי הצוים נחתמו ע"י ביהמ"ש וע"י הנאשם והפנה לסעיף 20 לפקודת המבחן, לסעיף 71 לחוק העונשין ורע"פ 1094/05. בישיבת יום 11.6.23 ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי אומנם צו המבחן נחתם ע"י ביהמ"ש והנאשם אלא שצו השל"צ לא נחתם ובפרוטוקול מיום 19.7.22 חסרה הסכמתו של הנאשם לביצוע הצוים. ב"כ הנאשם הפנה להחלטה בתיק 2619-01-10 שניתנה ע"י ביהמ"ש

לתעבורה מחוז מרכז שעליה לא ערערה המאשימה.

5. מאידך ב"כ המאשימה בתגובה עתר להפקיע את הצוים ולגזור את דינו של הנאשם מחדש כך שהמאסר המותנה בן 7 חודשים שהוארך בגזר דיני מיום 19.7.22 יופעל ועל הנאשם יגזרו 7 חודשי מאסר בפועל. לטענת ב"כ המאשימה במקרה דנא, כעולה מתסקיר שירותה מבחן שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 11.7.21, וכעולה מטיעוני הצדדים לעונש הנאשם הסכים לביצוע עונש של"צ, תוכנית השל"צ גובשה בתאום עם הנאשם ובהסכמתו כך שאין מקום לטענה לפי הנאשם לא הסכים לביצוע צו של"צ. עוד טענה ב"כ המאשימה כי הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם הנה פסיקה של ביהמ"ש לתעבורה ואינה מנחה ואינה מחייבת.

דין והכרעה

6. סעיף 20 לפקודת המבחן קובע כי:

"הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן, שהנבחן לא מילא אחרי הוראה מהוראותיו של צו המבחן, רשאי בית המשפט, בהתחשב, בין היתר, בתקופה שחלפה מיום העמדתו של הנידון במבחן, בדרך שבה עמד במבחן באותה תקופה ובנסיבות אי מילוי הוראות צו המבחן לעשות אחד מאלה:....

אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) - להטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב בכל עונש אחר שהוטל עליו על העבירה המקורית."

7. סעיף 71ד לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") קובע:

"הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו השירות שהנידון לא מילא אחר צו השירות, רשאי הוא -

(1) ...

(2) ...

(3) אם ניתן צו השירות לאחר הרשעה נוסף על עונש אחר - לבטל את

צו השירות ולהטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו השירות, בהתחשב, בין השאר, בכל עונש שהוטל עליו על העבירה המקורית."

8. סעיף 3 של פקודת המבחן קובע כך:

"לפני מתן צו מבחן יסביר בית-המשפט לעבריין בלשון פשוטה את משמעות הצו ויזהירו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש או להרשעה ועונש, על העבירה שבגללה ניתן הצו (בחוק זה - העבירה המקורית), ולא יתן בית-המשפט צו מבחן אלא אם הביע העבריין את נכונותו למלא אחר הוראות הצו."

לעניין טענת חתימה על הצוים:

9. אין חולק כי הנאשם וביהמ"ש חתמו על צו המבחן. לעניין טענת ב"כ הנאשם כי צו של"צ לא נחתם, ברי לא קיימת חובה בדין המחייבת את הנאשם לחתום על צו של"צ. מפרוטוקול הדין מיום 29.5.22 עולה כי הצדדים הגיעו להסדר בעניין העונש וביקשו לאמץ את המלצת שירות המבחן להאריך מאסר מותנה בהרשעה קודמת מס' 1, סוכם על של"צ בהיקף של 180 שעות, צו מבחן למשך שנה וחצי, פסילה בפועל 10 חודשים, פסילה על תאני וקנס לשק"ד", הסנגור ביקש לאמץ את ההסדר ולהתחשב בגובה הקנס.

ברי כי הנאשם עצמו הסכים לצו השל"צ שכן ב"כ הצדדים עתרו בבקשה משותפת לאמץ את ההסדר לעניין העונש.

10. פסיקת בית-המשפט העליון ברע"פ 1094/15 יחאלוב נ' מד"י אליה הפנה ב"כ הנאשם, מייחסת חשיבות ניכרת למתן האזהרה לנאשם במעמד שבו מוטל עליו צו המבחן, על-מנת שהנאשם יהא מודע לכך שאם לא יקיים אחר הוראות צו המבחן צפוי הוא לענישה או ענישה נוספת בגין העבירה המקורית שבעטייה הוטל עליו צו המבחן. ביהמ"ש העליון בהחלטתו אינו מתייחס לצו של"צ ולחובת חתימה על צו של"צ.

"יש להדגיש עוד כי מחוקק המשנה לא הסתפק בדרישות הקבועות בסעיף 3 לפקודה, והוסיף עליהן ביטוי מוחשי לקיום חובות אלו, וזאת באמצעות הטלת חובה על הנאשם לחתום על טופס צו המבחן - אקט, אשר נועד לבטא את הסכמתו של הנאשם לקיים את צו המבחן, ואת תנאיו על הטופס הנ"ל אמורים לחתום: השופט שנתן את הצו, קצין המבחן, והנאשם, אשר גם מקבל העתק מצו המבחן." (ראה: רע"פ 1094/15 שרית יחאלוב נ' מדינת ישראל (נבו 23.08.2017)).

לעניין אזהרת הנאשם:

11. מעיון בגזר הדין שניתן כנגד הנאשם ביום 19.7.23, עולה כי נכתב בו כך:

"צו של"צ:

אני מצווה על הנאשם/ת לבצע שירות לתועלת הציבור (של"צ) בהיקף של 180 שעות על פי תכנית שירות המבחן.

מועד תחילת ביצוע השל"צ ותנאי ביצועו ייקבעו על ידי שירות המבחן, לשם כך על הנאשם/ת ליצור קשר עם שירות המבחן תוך 7 ימים מהיום .

הוסברה/ה לנאשם/ת משמעותו של צו השל"צ ותוצאות הפרתו.

צו מבחן

אני מעמידה את הנאשם במבחן למשך שנה וחצי על פי המלצת שירות המבחן ובהסכמת הצדדים. במהלך תקופת המבחן הנאשם ישתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן וגורמי הטיפול. מובהר בזאת לנאשם כי אם לא יעמוד בתנאים אלה, עשוי בית משפט לגזור את דינו מחדש." (בעמ' 16-17 הדגשות במקור שלי - מ.כ.)

12. עולה מן הכתוב, שהנאשם הסכים לקיומם של הצוים, בית משפט הזהיר את הנאשם למלא אחר הוראות שירות המבחן וצו של"צ וליטול חלק בכל הליך טיפולי ששירות המבחן יציע, תוך שהוא מוזהר שאם לא ימלא אחר הצוים מכל בחינה שהיא, הוא צפוי לעונש על העבירה המקורית.

13. פסיקת בית-המשפט העליון ברע"פ 1094/15 **יחאילוב נ' מד"י** אליה הפנה ב"כ הנאשם, מייחסת חשיבות ניכרת למתן האזהרה לנאשם במעמד שבו מוטל עליו צו המבחן, על-מנת שהנאשם יהא מודע לכך שאם לא יקיים אחר הוראות צו המבחן צפוי הוא לענישה או ענישה נוספת בגין העבירה המקורית שבעטייה הוטל עליו צו המבחן. אזהרה זו, כך עולה מפסיקת בית-המשפט העליון, היא מהותית, ובהעדרה לא ניתן להטיל ענישה נוספת על הנאשם. כך גם דברי כב' השופטת ע' ברון, ברע"פ 1094/15 **יחאילוב נ' מד"י**:

"כפי שהיטיב חברי לבאר בסעיף 3 לפקודת המבחן הטיל המחוקק על בית-המשפט ובאופן מפורש את החובה להסביר לנאשם ובלשון פשוטה, קודם למתן צו מבחן, את משמעות הצו, וכן להזהירו בדבר ההשלכות של הפרתו. חובה זו נועדה לוודא כי הנאשם הבין את משמעות צו המבחן וכי שומה עליו לשתף עמו פעולה. חובת ההסבר והאזהרה היא איפוא מהותית ואינה ניתנת להאצלה. ויוסף, שראוי לכן שבית המשפט יתן ביטוי בכתב הן למתן ההסבר והאזהרה, והן לנכונות שהביע הנאשם למלא אחר הוראות הצו מששמע את הדברים."

14. הנה כי כן, במקרה שבפני הנאשם הסכים לביצוע הצוים ואף הוזהר כנדרש וזאת כעולה מפרוטוקול מיום 19.7.23.

עוד אציין כי יש לאבחן את תת"ע (תעבורה מרכז) 2619-01-10 מדינת ישראל נ' ואגס פסח (נבו 26.01.2015), אליו הפנה ב"כ הנאשם מהמקרה שבפנינו. שכן באותו עניין הנאשם כלל לא הוזהר כדין מפני תוצאות אי שיתוף הפעלה עם שירות המבחן ומתוצאות אי מילוי אחר הוראות צו המבחן.

15. נוכח מאסרו של הנאשם בגין התיק הפלילי, הנני בדעה כי אין מנוס מהפקעת צו המבחן וצו השל"צ והנני מורה מכח סעיף 71 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ומכח סעיף 20 לפקודת המבחן, בדבר ביטול צו המבחן וצו השל"צ ובדבר גזירת דינו של הנאשם מחדש בגין תיק זה.

16. הנני קובעת את התיק לטיעונים לעונש ליום 16.10.23 שעה 10:30

חובת נוכחות לנאשם.

המזכירות תשלח העתק מהחלטתי זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ג אב תשפ"ג, 31 יולי 2023, בהעדר הצדדים.